Вона уникала поцілунку з ним навіть на Великдень, хоча він завжди чистив зуби і взагалі був вкрай охайним і чемним чоловіком. Вона могла б говорити з ним протягом годин, бо він був цікавим співрозмовником, аби не його закоханий погляд, який дратував її, і вона ледь стримувалася, щоб не крикнути:

— Ну чого ти дивишся на мене! Дивись кудись убік!

Він уже знав, що вона не любить, коли він каже, що з її обличчя тільки випадково ще не написано великих картин і що світ не досконалий лише тому, що не підсилив у музики її голосу. Тож на цю тему він давно мовчить. Але для того, щоб позбутися закоханого погляду, йому треба було б осліпити себе, — це єдине, що могло б зарадити.

Він був готовий витратити на неї всі свої гроші та переробити в її домі всю хатню роботу, а вона намагалася якомога рідше користатися з його допомоги, бо не могла нічим віддячити. Міг заради неї скасувати будь-які заздалегідь складені плани, про що вона, бувало, довідувалася випадково від спільних знайомих, бо ж він ніколи ні півсловом не дорікав їй, мовляв, він бодай чимось жертвує заради неї. Міг заради неї відкласти що завгодно, хоча аж ніяк не був неробою і, крім як служити їй, мав у своєму житті чимало справ. І щоразу зіштовхуючись із одвічною неуважністю чоловіків, в яких у різні періоди свого життя була направду зацікавлена, роздратовано згадувала його, її лицаря, для якого в неї не було жодної квітки, яку вона могла б кинути йому від щирого серця.

Він не приносив їй дорогих подарунків, бо знав, що вона не візьме, але квіти й книжки можна дарувати завжди. Квітів вона не любила, отже, лишалися книжки та музичні диски, і він настільки добре знав, чого вона хоче, що завжди мав приємність — або щастя — побачити в її очах непідробну радість, коли вона бачила його подарунок. А вона відразу внутрішньо кривилася. Адже тепер треба було підвести очі на

нього й подати йому руку. А його руки завжди були такі холодні й вологі, тож він нервово витирав долоні накрохмаленою хустинкою. Їй здавалося, що його закоханість, така немила їй, якої вона, одначе, не могла не шанувати, блокувала її стосунки з іншими чоловіками, до яких вона відчувала все те, що годиться жінці відчувати до чоловіка. Їй хотілося, щоб він одружився або просто зійшовся з якоюсь жінкою. Або щоб переніс свою відданість на інший об’єкт. Але він не міняв свого ставлення до неї. Він надовго зникав, коли його вже зовсім не хотіли бачити. Але обставини життя знову зводили їх, і він знову мав шанс стати перед нею на одне коліно і сказати їй, що цей жахливий світ іще не розлетівся й не розсіявся у прірвах галактики тільки тому, що в ньому існує вона.

— Мій Боже, — думала вона, — я чую слова, про які мріє чи не кожна жінка, багатьом навіть не брешуть і половини такого. А він каже щиро. Чому ж я відчуваю лише тугу? Ба навіть не тугу, а нудьгу?

Вона думала про нього більше, ніж того вимагало його місце в її житті. І одного разу вона вирішила позбутися його радикально. Тож попросила його ввечері повісити свічадо в передпокої, мовляв, його розбивали вже стільки недолугих горе-майстрів. А потім віддалася йому. І він її взяв. Прекрасна дама зійшла з високої стіни та розділила з лицарем ложе. І саме тоді, коли вони кохалися, його закоханий погляд потьмянів. Відразу потому він пішов, бо відчув, що треба піти. А вона довго відмивалася в душі, відчуваючи огиду до себе, бо він щойно несподівано втяг її в той еротичний вихор, який не завжди траплявся з тими чоловіками, в яких вона була закохана на різних етапах свого життя. Виходячи з того, як вправно він усе те робив, жінка в плотському сенсі в нього є весь час. Як середньовічні лицарі захланно ґвалтували селянок по дорозі на турніри за честь прекрасної дами.

Це було з ними лише один раз. Не зарадило. Ні йому, ні їй. Вони повернулися до того самого. Зрідка бачаться, коли зводить доля. Він і досі дарує їй книжки та музичні диски, безпомильно вгадуючи її бажання. Щоб на секунду побачити радість в її очах. Вона й досі вся

внутрішньо кривиться, коли він знаходить неймовірні слова, щоби сказати, яка вона незрівнянна. Слова, що їх будь-яка жінка берегла б у пам’яті, як головний життєвий скарб. Ви питаєте, чим усе це закінчилося? Вони ще обоє живі. Якісь зміни можливі, тільки коли хтось із них відійде за межу.